

Danmarks Apotekerforening

Analyse

15. november 2019

Borgerne sparer 2,7 mia. på billigere medicin

Apotekerne tilbyder altid det billigste lægemiddel, når borgerne indløser en recept. Det tilbud tager rigtigt mange imod, og i 2018 sparede borgerne tilsammen 2,7 milliarder kroner ved at vælge et billigere produkt. Apotekerne tjener ikke mere på at sælge en dyrere pakning end den billigste.

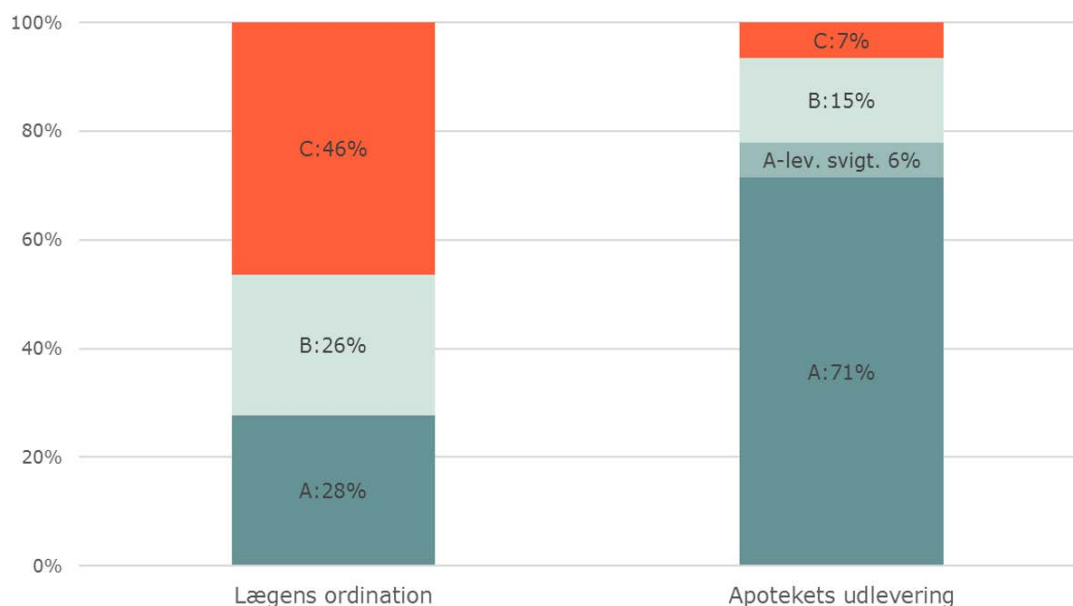
Næsten hver anden gang en læge ordinerer et lægemiddel til en patient, skriver lægen navnet på det originale lægemiddel på recepten. Ofte er der imidlertid et billigere lægemiddel med tilsvarende virkning på markedet. Derfor har apotekerne pligt til at tilbyde borgerne det billigste lægemiddel, når recepten skal indløses. Det kaldes substitution. Det er et tilbud, som borgerne i høj grad tager imod.

A, B eller C

Lægemidler, der kan substitueres inddeles i tre kategorier afhængigt af prisforskellen i forhold til det billigste produkt. Det billigste lægemiddel i en substitutionsgruppe A-markeres. Lægemidler, som højst koster 5 procent (men aldrig mere end 20 kroner) mere end det billigste lægemiddel, B-markeres. Resten får en C-markering.

Som det fremgår af figur 1, var 46 procent af de lægemidler, som lægerne ordinerede i 2018, C-markeret, 26 procent var B-markeret, og 28 procent var A-markeret. På apoteket, hvor lægemidlet udleveres, er det i langt højere grad de billigere lægemidler, borgerne får med hjem. I 7 ud af 10 tilfælde vælger borgerne de billigste lægemidler. Kun i 7 procent af tilfældene vælger de lægemidler, der er C-markeret.

Figur 1. Lægernes ordinerede og apotekernes udleverede pakninger i 2018

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Note: Lægen kan vælge at anføre på recepten, at apoteket ikke må substituere det ordinerede lægemiddel. Denne mulighed benytter lægerne sig af i omkring 3 procent af deres ordinationer. Hvis lægen har anført, at lægemidlet ikke må substitueres, indgår de ikke i figuren.

Det er ikke småpenge, der samlet set spares ved, at borgerne vælger det billigste lægemiddel. I 2018 sparede de i alt 2,7 milliarder kroner ved hjælp af apotekernes substitution.

Ren A ikke realistisk

I teorien burde apotekerne kun udlevere det billigste lægemiddel. Men det kan ikke realiseres i praksis. Det er der flere årsager til.

Det skal indledningsvist understreges, at det *ikke* påvirker apotekets økonomi, om kunden får udleveret et lægemiddel, der er A-, B- eller C-markeret, da apoteket tjener det samme uanset, hvad medicinen koster. Apoteket får kun 13,46 kr. pr. pakke receptmedicin, uanset om pakken koster 50 kr. eller 500 kr.

En central årsag til, at apotekerne ikke kun udleverer A-mærkede lægemidler, er, at kunderne ikke altid ønsker det, men foretrækker en anden variant. Det kan skyldes, at de har prøvet flere varianter af lægemidlet og nu er mest trygge ved en anden end den billigste variant. Det kan være, de foretrækker tabletter i en bestemt form, tabletter med delekærv, eller filmovertrukne tabletter, fordi de er nemmere at dele eller sluge. Eller de foretrækker måske tabletter i en bestemt farve, så de er nemmere at adskille fra de øvrige typer medicin, så ikke de tager fejl af tabletterne. Eller de foretrækker måske et pilleglas frem for blisterpakninger eller pakninger med ugedagsmarkeringer osv.

Andre gange kan baggrunden være, at forskellen i pris mellem den billigste i dag og et kendt alternativ, der måske var billigst sidst kunden købte medicin, er til at overse. Som det fremgår af tabel 1, som viser merpriser på B- og C-mærkede varenumre i takstperioden, der startede den 4. november 2019, er der ofte tale om ganske små prisforskelle.

Tabel 1. Merpris på B- og C-mærkede varenumre

Absolut merpris i forhold til A- markeret	Andel varenumre	
	B	C
0 kr.	5 %	
< 1 kr.	17 %	
1-2,5 kr.	27 %	
2,5—5,0 kr.	25 %	0,07 %
5-10 kr.	15 %	9 %
10-20 kr.	10 %	12 %
20-50 kr.		24 %
50-100 kr.		17 %
100-200 kr.		12 %
>200 kr.		26 %

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

76 procent af varenumrene, der er B-markeret, koster højst 5 kr. mere end det billigste lægemiddel, og 47 procent af de C-mærkede lægemidler koster højst 50 kr. mere end det billigste lægemiddel. 21 procent af de C-mærkede lægemidler koster ikke engang 20 kroner mere end den billigste pakning. Det betyder, at det normalt ikke er forbundet med store ekstraomkostninger for de kunder, som vælger et B- eller C-markeret produkt af den ene eller den anden grund.

For eksempel vil en kunde med en recept på en pakke med 50 stk. (blisterpakning) med 25 mg af epilepsimedicinen Lamotrigin blive tilbudt det A-markerede produkt fra 1A Farma til en pris på 40 kroner og 90 øre. Det tilsvarende B-markerede produkt fra TEVA koster 41 kroner og 15 øre. Der er altså tale om en prisforskel på 25 øre.

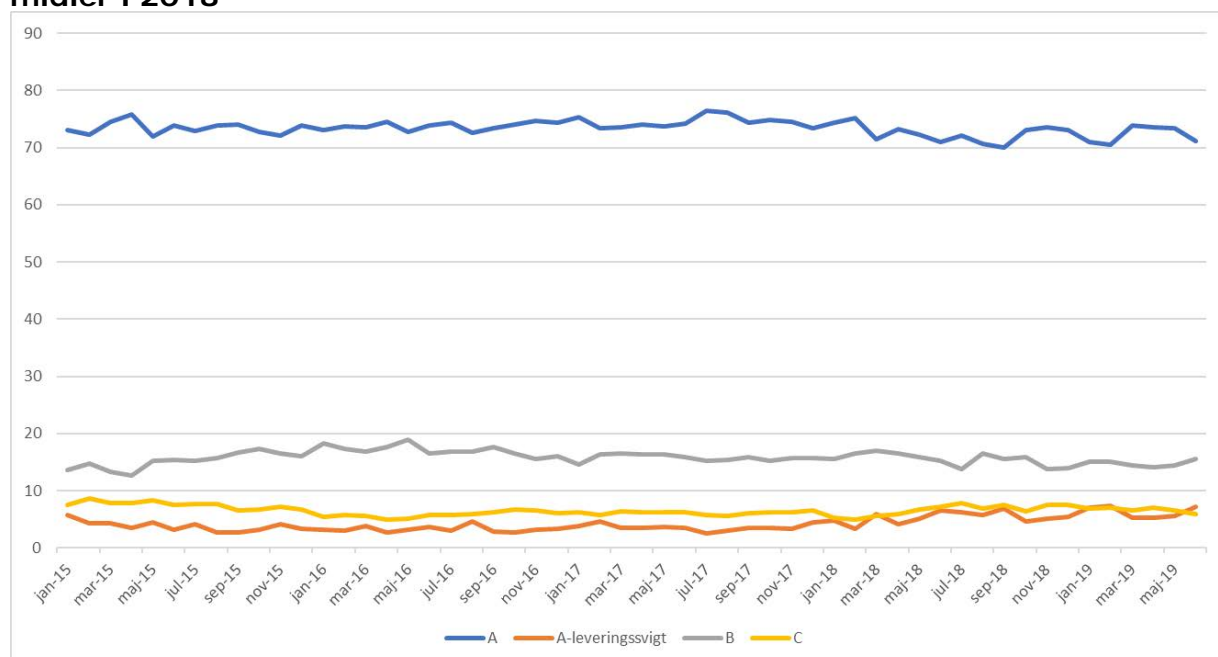
Restordre stiger

Leveringssvigt er også årsag til, at der ikke altid udleveres A-markerede lægemidler på apoteket. For det sker, at den billigste A-markerede pakning ikke er tilgængelig. Det er fx ikke unormalt, at mere end 250 af de A-markerede pakninger er i restordre allerede fra den første dag i en takstperiode.

I en situation, hvor det A-markerede lægemiddel er i restordre, genberegner Lægemiddelstyrelsen tilskudspriserne, så der fra dagen efter også gives fuldt tilskud til den billigste B-markerede pakning. I figur 1 er dette fænomen gengivet som 'A-lev. svigt'. Som det fremgår, udgør denne gruppe 6 procent af alle udleverede lægemidler i 2018. Er en A-markeret pakning netop gået i restordre, kan kunden enten vælge at få udleveret en B-pakning med det samme og selv betale merprisen, eller man kan vælge at komme igen dagen efter, hvor man kan få fuldt tilskud til den billigste B-pakning. I begge tilfælde er den udleverede pakning den billigst tilgængelige, selv om det er en B-markeret pakning.

Omfanget af restordrer på det danske marked er generelt stigende. Mens der i januar 2015 var omkring 800 varenumre i restordre, gjorde det sig gældende for omkring 1.400 varenumre midt i 2019. Det er dog ikke en udvikling, som har medført en dramatisk vækst i andelen af udleverede B-markerede lægemidler, der er blevet fuldt tilskudsberettiget. Som det fremgår af figur 2, har andelen af disse lægemidler kun været svagt stigende de seneste år. Mens andelen af disse lægemidler var 5,7 procent i januar 2015, udgjorde de 7,2 procent i juni 2019. Det skal endelig bemærkes, at andelen af udleverede A-markerede lægemidler og B-markerede, der er fuldt tilskudsberettiget (A-leveringssvigt), har ligget stabilt omkring 78-79 procent i perioden.

Figur 2. Andelen af udleverede A, A-leveringssvigt, B- og C-markerede lægemidler i 2018

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforenings beregninger.